

Blommor, bin och bär

– allt du behöver veta om pollinering

För att ett bär ska utvecklas måste blomman först pollineras och befruktas. Så här går det till:

1. Solitärbin, humlor och honungsbin besöker blommorna för att äta nektar och samla pollen.
2. Då fastnar pollen på insekterna och följer med till nästa blomma.
3. Pollenkornen hamnar på pistillen där de växer ner och befruktar fröämnet.

Fröna påverkar bäret så att det drar till sig vatten, smakämnen och socker medan det mognar. Alla våra bärslag, utom havtorn, pollineras av insekter. Havtorn pollineras av vinden. Ju bättre pollinering desto fler bär. Och bären blir dessutom större, vackrare och godare!

Självfertila bärslag

De flesta av våra bärslag är självfertila, de kan befruktas av pollen från sin egen sort, till exempel:

- svarta, vita och röda vinbär
- krusbär
- smultron
- jordgubbar
- hallon
- björnbär

Självsterila bärslag behöver korspollinering

Några bärslag är självsterila, de behöver pollen från en annan sort för att bärskorpen ska bli riktigt bra:

- allåkerbär
- blåbärstry
- trädgårdsblåbär

De här bärslagen är visserligen inte helt självsterila, men en del sorter kan vara det, och för att vara på den säkra sidan bör du plantera minst två, gär-

na tre sorter. Tänk på att välja sorter som blommar ungefär samtidigt.

Plantera alltid flera sorter

Bärskorpen blir alltid bättre med pollen från en annan sort, även för självfertila bärslag. Bären blir fler, större och jämnare i formen och de kan till och med bli mer hållbara. Plantera 2-3 sorter av varje bärslag. På köpet får du en längre säsong och mer smak. En del sorter är sötare, andra lite mer syrliga och vissa sorter passar särskilt bra att frysa in.

Skilda hon- och hanplantor

På havtorn och minikiwi har varje planta antingen hanblommor (med pollen) eller honblommor (med pistill). Honplantorna får bär, men du måste plantera minst en hane intill. Räkna med att en hanplanta kan pollinera upp till fem honplantor av havtorn eller minikiwi.

Även hjortron har skilda han- och honplantor, men det finns sorter i handeln som har både och.

Hjälp bina pollinera!

Flera av våra bärbuskar som blåbärstry, trädgårdsblåbär, hallon och björnbär hör till humlor- och solitärbin till din trädgård. En del solitärbin flyger gärna på röda vinbär och fruktträd. Plantera växter som blommar före och efter bärbuskar. Tidigt på våren kan du bjuda på vide, krokus, blåstjärna och vårlök. Senare på försommaren blir perenner och en blommande gräsmatta som ett smörgåsbord för pollinerarna.

Text: Christina Winter,
hortonom och frilansskribent
www.christinawinter.se

